

MARJORIE CELONA

CHYBĚJÍCÍ
DÍL

ODLOŽENÉ DÍTĚ PÁTRÁ PO SVÉ MATCE

MLADÁ FRONTA

MARJORIE CELONA

CHYBĚJÍCÍ DÍL

Mladá fronta

Přeložila Jana Hejná

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, místa a události jsou buď výsledkem autorčiny fantazie, nebo jsou použity fiktivně, a proto je jakákoli podobnost se skutečnými živými či mrtvými osobami, obchodními společnostmi, událostmi nebo místy zcela náhodná.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, uložena ve vyhledávacím systému nebo jakkoli přenášena bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

Copyright © 2012 by Marjorie Celona

Originally published in Canada in 2012 by Hamish Hamilton
Canada, an imprint of Penguin Group Canada

Translation © Jana Hejná, 2014

Citace z pohádky *Báječné O* převzata z knihy Jamese Thurbera
Třináctery hodiny a dvě další pohádky, překlad Radovan Nenadál,
Albatros, 1994

Pro mámu

Y

Dokonalé písmenko. Vidlicovitá prsní kost drůbeže, kterou po společném jídle rozlomíme se svými nejbližšími, abychom zjistili, kdo si „vytáhne delší sirku“: komu se splní tajná přání. Rozcestí a prázdná sklenka od vína. V angličtině homonymum otázky „why“, proč; otázky, kterou si klademe znovu a znovu. Já se vztaženýma rukama a nohama těsně u sebe. Chromozom, který polovině z nás chybí. Předposlední písmeno abecedy: v cílové rovině. Tvrdé y, písmeno nezasažené změkčilostí svého stejně znějícího kolegy, písmeno, bez něhož by nebylo mužských přídavných jmen. Y je X, avšak cudné a nerozcapené, a spolu s ním i druhá neznámá. Obrácený symbol míru, stopa nohy ptáčka v písku.

Ypsilon, řecké písmeno, které si svou cestu do latinky našlo poté, co Římané v prvním století před naším letopočtem dobyli Řecko – dvojitý agent: souhláska i samohláska. Před ním neexistovala adjektiva a nikdo nebyl šťastný.

1. ČÁST

Právě u toho Y začíná můj život. YMCA. Po narození mě zanechají před jejím proskleným vchodem, a přestože cedulka na dveřích hlásá „Zavřeno“, na parkovišti už teď čeká muž, který to celé vidí: mou matku, ženu v tmavomodré pracovní kombinéze, která se vyloupne zpoza katedrály Christ Church s uzlíčkem šedé látky v náručí, tělo schoulené před chladným a provlhlým větrem letního rána. Ústa dokořán, jako by se chystala vykřiknout, ale neozve se jediná hláska, jen trylkování ptáků kolem. Mocný závan větru jí přilepí látku kombinézy těsně k tělu a muž vidí obrysy jejích hubených nohou a nafouklého břicha, lem hnědých pracovních bot. Overal má potřísněný motorovým olejem, bagančata příliš velká. Je to drobná žena s jemnými rysy a rameny tak širokými, že ji nejdřív považuje za mladíka. Tmavohnědé vlasy má svázané do uzlu a v očích šedivých jako měsíční krajina se jí zračí šílenství.

V její tváři je něco spíš mužského, určitá tvrdost.

Navzdory rannímu chladu se jí čelo leskne perličkami potu. Muž sleduje, jak se zastavila před vjezdem na parkoviště a zaklonila hlavu k nebi, ponořená v myšlenkách, oči vypoulené odhodláním a strachem. Udělá krok vpřed a rozhlédne se. Ulici ozařují narůžovělé a zlatavé odlesky úsvitu, ticho je na okamžik rozčísnuato burácením hydroplánu nad hlavou. Chodníky a prosklené fasády budov na sobě nesou lesklé stopy nočního deště. Moje matka naslouchá rachotu letounu a ptačímu zpěvu. Kdyby ji někdo uviděl, ztratila by kuráž. Znovu vzhledne k rannímu nebi blankytnému jako paví pero.

Muž zkoumá její tvář. Přijel z Langfordu, odjížděl ještě za tmy, stromy byly dosud skryté v temnotě. Žije hluboko v lesích, nebe nevidí, dokud nesjede na dálnici. Kolem příjezdové cesty k domu se desítky metrů vysoko k nebi vypínají jedle, jejichž vrcholky se sbíhají jako valená klenba. *Tahle cesta je jako chrámová loď*, napadne

ho, kdykoli po ní jede, pyšný – snad až příliš – na svou metaforu. Pozoruje oblouky a bazilikální okna, transept, kněžiště, stromy. Stáhne okénko a do tváře ho udeří závan větru, pohrává si s jeho vlasy, a vzápětí už najíždí na dálnici: konečně nebe, konečně rychlost. Svět se před ním otevírá, čím víc se blíží k městu, tím nižší okolní stromy jsou. A pak se široký pruh dálnice zúží v Douglasovu ulici a on míjí autobusové zastávky, projíždí pod oblouky pouličních lamp a kolem autosalonu, kde dřív pracoval, kolem večerky 7-Eleven, matrací ve výloze Thompson's Foam Shop, restaurace White Spot a videopůjčovny Red Hot Video a najednou je v centru, kde žádné stromy nerostou, ale konečně ucítí vůni oceánu. Mít víc času, vyrazil by až na samý výběžek ostrova a pozoroval východ slunce nad Dallas Road. Je tak časně a ženy v neskutečně těsných džínách už přesto zvedají palce a čekají na chlápky v zablácených dodávkách a sedanech s promáčknutou karoserií. Mine fastfood Dairy Queen, pobočku hotelového řetězce Traveller's Inn, jasně rudou cihlovou budovu radnice, nákupní galerii Eaton Centre. V poledne bude tahle jemu tak dobře známá ulice plná pobledlé zlaté mládeže s dredy ke kolenům vykřikující za zvuků bubnů cosi o nutnosti změn, muž v oranžovém kulichu bude vyhrávat na trumpetu. A ještě později se McDonald's na nároží zaplní mladistvými žebráky v roztrhaných kalhotách sepnutých spínacími špendlíky, s šátky a nášivkami a obrovskými krosnami opřenými o venkovní zeď, s hubenými žíhanými pitbuly a ochočenými krysami vystrkujícími čumáky z rukávů košil; spacáky a polystyrenovými kelímky a důchodci – tolika důchodci pokoušejícími se vybřednout z chaotické změti zdejších uliček – a slepci a racky. Plavecký stadion Crystal Garden, hotel Helm's Inn a totemové kůly v parku na cestě k Ymce a jeho auto projíždí osaměle ulicí, protože pro většinu lidí ještě ráno nenastalo, ještě mají půlnoc.

Dorazí na parkoviště a schovává se ve své dodávce před ostrým jasnem vycházejícího slunce, které k němu proniká okýnkem na straně spolujezdce. Vidí, jak mě matka políbila na tvář – rychlý,

kradmý dotyk rtů, jako klovnutí vystrašeného ptáčka – a spěchá po bezbariérové plošině ke vchodu, kde mě položí před skleněné dveře a odchází pryč. Neotočí se, ani jedinkrát. Muž sleduje, jak zabočila za roh na Quadra Street, její krok je teď, s prázdnýma rukama, spěšný a lehký, a vzápětí mizí na hřbitově u kostela. Je čtvrt na šest dne 28. srpna a v té jediné vteřině pro mě matka přestala existovat.

Muž si tolik přeje, abych tam nebyla, že by to nejradyji vykřičel do světa. Po celý svůj život je to vždycky on, kdo si všimne, že nějaká stařenka vytrousila z kabelky kapesník, a musí se za ní hnát půl bloku, zběsile mávat kapesníkem jako vlajkou. Každíčké mrknutí odhalí něco, co vidět nechce: zapomenutou krabičku s obědem; nápis denní nabídka na ceduli s jedním N ve slově denní; nablýskanou lakýrku, která v příští vteřině šlápne do hovna. *Stůjte! Bacha, kámo!* Všechn ten šlendrián, nedokončené záležitosti. A mě. Jsem tak droboučká, že mu hlavou probleskne slovo „títná“, když ke mně přidřepne a skloní hlavu. Moje mladá matka mě zavinula do šedivé mikiny s otvory pro palce na rukávech, protože touhle dobou bývá ještě chladno a já jsem nahá, jen pár hodin stará a stížená žloutenkou – taková miniaturní žlutá věčička.

Poodhrne límec mikiny a hledá dopis, známky poranění nebo defektu, ale neobjeví nic, jen kapesní nůž ukrytý pod chodidly. Moje hlavička má velikost pečené brambory. Muž se zarazí, pokouší se sesumírovat věty, které vykřikne, až začne bušit do dveří a volat o pomoc. „Haló! Je tu miminko! Matka ho tu nechala, aspoň myslím. Čekal jsem na otevření a ona sem to děcko přinesla a odešla. Mladá holka – věk moc neodhadnu –, tak kolem osmnácti, řekl bych. Slyšíte? Je tu dítě, přímo tady u dveří. No jo, to jsem nezkoumal...“ A podívá se. „Je to holka.“

Následuje krátké pátrání. Policisté se hemží kolem a sepíšíou hlášení s očitým svědkem, tím mužem, který o sobě prozradí, že se

jmenuje Vaughn a rád bývá v Ymce jako první, je to taková jeho soukromá hra.

„Člověk musí být první aspoň v něčem, chápete?“ oznámí pol-dovi a oba muži se na sebe podívají a zasmějí se. Trochu moc hlasitě, zbytečně dlouho.

Vaughn má na sobě svůj obvyklý úbor: tmavomodré tepláky s bílými pruhy, triko s obrázkem plachetnice a nové bílé běžecké tretry. Je ještě mladý, jen něco málo přes třicet, vyšší než sto osmdesát a stavěný jako maratonský běžec, na hlavě bujnou kštici zrzavých vlasů. Nechává si narůst kozí bradku. Pekelně ho svědí, při řeči si ji bezděky mne. *Co jste tedy viděl?*

Touhle dobou už je Vaughn zvyklý na to, jak to v jeho životě chodí – je jeho údělem být prorok. O blížící se srážce dvou vozů ví už dvě minuty předem, rozvod svých rodičů předpověděl ze způsobu, jakým matka jednou ohrnula ret, když otec na večírku vyprávěl sprostý vtíp. Bylo mu devět a pomyslel si: to je konec, to je znamení. Není to těžké, tohle předpovídání, pokud se tomu tak dá říkat – je to jen čistě pozorovací schopnost. Ze správného úhlu – řekněme seshora – člověk nemusí být jasnovidec, aby dokázal říct, že se dva lidé, kteří se k sobě blíží s rukama v kapsách a hlavou skloněnou k zemi, dříve nebo později musejí srazit.

Co jste tedy viděl, pane?

Vaughn se na okamžik odmlčí. Cítí, jak se čas zpomalil a on se vznesl do výšky. Odsud vidí přesně to, co potřebuje: sled událostí, které mě čekají, jestliže mě bude vychovávat má pravá matka. Je to až příliš jasné. Neměl ji vidět. Nesmí se do toho plést. Moc dobře si všiml jejího výrazu a takový ženský pohled nespatriil poprvé. Ať už je mým osudem cokoli, bez ní na tom budu lépe, tím si je jistý.

Co přesně jste viděl?

Policista si zapisuje matčin popis, který ale pravdě neodpovídá. Vaughn tvrdí, že měla krátké blond vlasy, přestože ve skutečnosti zdobil její týl tmavohnědý drdůlek. (Rozpuštěné vlasy jí sahají ke klíční kosti.) Prý na sobě měla červené tepláky a bílý

tenisový svetr – ve skutečnosti popisuje svůj vlastní úbor ze veřejška – a nevypadala na bezdomovkyni, spíš jen jako vyděšená mladičká dívka. Možná vysokoškolská studentka, nadhodí. S atletickou figurou.

Ted' už se na parkovišti před Ymkou shromáždila asi dvacítko lidí, policistů a sportovců v teplácích, když se zástupem protlačí žena. Zakrouží pažemi, pusou otevřenou dokořán jako temná jeskyně.

„Moje děťátko!“ zavřeští, odloží k nohám igelitku plnou prázdných plechovek od piva a trhne hlavou. Policajti obrátí oči v sloup a Vaughn to gesto napodobí. Je to drobáková bába – ta ženská, co se k vám přitočí, sotva nakrmíte parkovací automat, s otázkou: „Neměl byste pár drobáků, panáčku?“ Její vlasy připomínají jednu z těch laciných halloweenských paruk ze supermarketu, a mít křídla, vypadala by jako z jiného světa.

Moje vůbec první fotografie se objeví v novinách. „Odložené nemluvně: policie matce slibuje beztrestnost.“ Vaughn si článek vystříhne a připevní ho na ledničku. Stydí se za jeden ze svých výroků – „Podle mého názoru jednala ze zoufalství“ – a oči se mu naplní slzami při čtení citátu svatého Vincence z Pauly, který tisku poskytla jedna ze sestřiček v dětské nemocnici: *Tyto děti patří Bohu opravdu mimořádným způsobem, protože je opustili matky a otcové... Člověk je nikdy nemůže milovat příliš.*

„Podle mého názoru jednala ze zoufalství.“ Vaughn se ostře nadechne. Ta větička ho zahanbuje. Kéž by byl raději neřekl nic.

Sedí v nohách postele a čeká, až zazvoní telefon. Policie už mou matku jistě našla, jsme přece na ostrově. Není kam jít. A jakmile ji objeví, bude jen otázka času, než se začnou zajímat, proč jeho popis nesedí. Celý den stráví zíráním na telefonní přístroj, zírá na něj celou noc. Po ránu přehodí přes záclonové tyče tmavomodré povlečení, aby dovnitř nepronikl sluneční svit, a pod dveře nacpe staré noviny. Na hodinu usne a zdá se mu, že padá ze čtvrtého poschodí budovy zachvácené ohněm.

Když se vzbudí, je v místnosti tma, ale oči ho pálí. Zavře je a znovu padá dolů, po přistání uvidí pod svými nehty krev.

Na nočním stolku stojí zarámovaná fotka jeho přítelkyně, vedle se povaluje stočený časopis, kterým zabíjí pavouky, a skleněný hranol trojúhelníkového tvaru. Kdyby roztáhl závěsy, rozzářily by mu tvář miliony duhových odlesků.

Někdo, nejspíš soused, hraje na klavír. Mizerně, roztržitě.

Vaughn potřese hlavou.

„Popletl jsem to,“ oznámí do ticha, nacvičuje, co říct, ale telefon mlčí.

Natáhne se pro časopis a shodí hranol na zem. Nerozbije se. Položí si rozevřený magazín do klína.

„Někdy bývám trochu mimo, zvláště po ránu. Musel jsem si ji splést s někým, koho jsem viděl cestou, nebo den předtím.“

Pozoruje telefon.

Pokouší se usnout na zádech s polštářem přitisknutým na obličej, na břicho, zavrtaný do peřin jako hraboš.

„Mrzí mě to,“ omlouvá se prázdné ložnici, obrázku mé matky vypálenému na sítnici. „Je mi líto, jestli jsem něco pokazil.“

Nakonec vloží novinový článek do desek na ledničce a pokouší se zapomenout. Zapomenout na mě, na mou matku, na svou lež. Nějakým způsobem ví, že za tím nestálo zoufalství, ale láska. Uvědomuje si, že by nebylo správné zasahovat.

Divoká karta, tikající časovaná bomba. Můžu být kýmkoli, pocházet odkudkoli. Na hlavě nemám ani vlasek a v očích nepřítomný výraz, jako bych byla buď zaostalá, nebo netečná.

Vážím maličko přes kilo osmdesát a jsem umístěna na vyhřívané lůžko jednotky intenzivní péče neonatologického oddělení dětské nemocnice. Pozitivní nález marihuany, žádné známky amfetaminů a metamfetaminů. Pošlou mě na rentgen, nabерou krev z patičky, testují moč. Nemám zápal plic, nejsem HIV pozitivní. Nasadí mi antibiotika kvůli funisitidě, akutnímu zánětu pupečníku, a tahle diagnóza se objeví v novinách v poslední vý-

zvě mé matce. Článek cituje jednoho z lékařů: s největší pravděpodobností je nemocná a nejspíš potřebuje lékařskou péči. Dobru léky, matka se nepřihlásí a Ministerstvo pro rodinu a ochranu dětí požádá o svěření do státní péče.

Jedna ze sester na noční mi začne říkat Lily. Jmenuje se Helene a je jí pětadvacet. Má kaštanové vlasy po ramena, které se ve vlhku vlní, hustou ofinu a drobnou buclatou tvářičku s klenu-tými rty porcelánové panenky. O pauzách se za mnou zastavuje a zpívá mi píseň *By a Waterfall*.

Úú-úú-úú, zní lelka volání
tam u vodopádu, kde i on sní...

Helene žije sama v bytě s výhledem na moře na Esquimalt Road. Prohlíží si můj malinkatý obličejík a představuje si, jaký by byl její život, kdyby si mě vzala domů a stala se mou matkou. V duchu už přestavuje nábytek, do úzké mezírky mezi postelí a komodou vsouvá kolébku, jednu ze skládacích židlí u kuchyňského stolu nahradí dětskou židličkou. Představuje si, jak bych ji pozorovala, zatímco mi peče jablečný koláč. A celou dobu zpívá. Ale o pár týdnů později se seznámí s jedním mužem a její mysl přetéká. V hlavě nemá dost prostoru pro oba. Provádá se za něho a odstěhují se do Seattlu.

Já putuju od jednoho k druhému, z náruče do náruče. Po propuštění z nemocnice mě umístí do pěstounské péče.

Mí noví rodiče mě nenechají pokřtít, protože nejsou věřící. Pojmenují mě Shandi a bydlíme v hlučném hnědém činžáku v té části města, která ani nemá jméno. Dům se nachází v jedné ze dvou postranních uliček spojujících hlavní tahy do centra a z něj. V noci slyšíme z jedné strany burácení automobilů mířících do města, z druhé svištění vozů uhánějících pryč. Blok od-sud je nárožní krámek, elektro a park s tenisovým kurtem. Zameštnanci městských služeb po ránu přicházejí uklidit veřejné

záchodky a vysypat koše a v pozdním odpoledni tlačí po pěšině kočárky mladé maminky, které si tudy zkracují cestu do obchodu na rohu. V noci park ožívá. Bezdomovci přespávají na lavičkách nebo si staví stany pod jedlemi, tenisový kurt se změní v drogové tržiště pod širým nebem. Ráno je potom poházený stříkačkami, kyblíky nedojedených křídýlek z KFC, zapomenutým spacákem. Studenti ze střední na druhém konci ulice tu o víkendech hrávají tenis a o přestávkách balí jointy. Jinak je to překrásný park s obřími rododendrony, tisy zastřiženými do tvaru ohromných báboviček a dřiny obsypanými záplavou jasně bílých kvítků, po travnatém plácku je roztroušeno několik cedrů atlantských s typickými přehlasnými větvemi.

Můj pěstoun se jmenuje Perez, ale nechává si říkat Par. Spokojí se s mou chabou anamnézou, zatímco moje nová matka Raquelle mě úzkostně prohlíží a hledá možné vady. Ten večer, co si mě přinesou domů, na ně v kuchyni s mísou zapečených těstovin s tuňákem čekají sousedé, kteří mají sami tři svěřené děti (*Pěstounství je slušnej kšeft*, prohodí). „Nemá žádného skutečného otce ani matku,“ oznámí jim na úvod Par a položí mě na kuchyňský stůl jako chlazené kuře. „Je z Měsíce, spadlá z nebe.“ S rukama ve vzduchu se roztočí. Je hrdý a šťastný.

V následujících měsících mě Raquelle krmí roztřesenými lžícemi bujónu, mrkvovou kaší se skořicí a nakonec kostičkami čedaru. Celé hodiny mi trpělivě vsouvá jídlo do pusy a sleduje, jak žvýkám. V kuchyni to nakysle páchne plynem unikajícím kdesi v hlubinách sporáku a z tmavohnědých dřevěných skříněk vychází silná vůně kurkumy a kari. Na podlaze je položené odlupující se linoleum lemované několika ušmudlanými hadrovými koberečky a já sedím v oranžové umělohmotné dětské židličce se špinavým bílým bryndáčkem pod bradou a natahuju se k pochutinám v Raquelliných drobných rukou. Raquelle je vysoká štíhlá žena s rovnými černými vlasy a hranatým obličejem. Je jí třicet čtyři let. Na malém tranzistoráku posloucháme Lionela Richiho, o víkendech mě bere do dobročinných sekáčů Armády spásy

a Svatého Vincence, kde si zkouší hromady šatů, zatímco já ležím v kočárku a nasávám odér laciné dezinfekce a pronikavý kožený pach z regálů plných ošoupaných černých bot.

V dospívání jí vyoperovali nádor na podvěsku mozkovém, který způsobil neplodnost. Dítě si přála odjakživa. V zrcadle kabinky si prohlíží svá lýtka a svalnatá chodidla. Trávíme tam celé hodiny.

Moc nepláču a hned v prvním týdnu Par zjistí, že usínám při zpěvu hymny, což je jediná písnička, na kterou si dokáže vzpomnout, když mu žena navrhne, aby mě uspal ukolébavkou.

„Óóó, Káá-ná-dóó,“ brouká. Obličej kulatý jako nafukovací míč s tlustým, téměř komickým knírkem mu lemují stříbrem prokvetlé tmavé vlasy, které nosí v krátkém, pevně utaženém culíku. Do Kanady se přestěhoval před osmi lety, aby si tu otevřel restauraci a oženil se s Raquelle. Jeho podnik se jmenuje prostě – U Para. V angličtině se zlepšuje, ale stejně má pořád za to, že je „láska pravého vlastence“ jedno jediné slovo. Při zpěvu to drmolí a netuší, co to znamená.

„Vyroste z ní modelka,“ tvrdí Raquelle, protože jsem hubená jako lunt a vyšší než většina dětí mého věku. „Topmodelka. Hvězda!“

„Kdepak,“ zavrtí hlavou Par, který mě drží v náruči, zatímco jeho žena přes zábradlí na balkoně vyklepává koberečky. Je o deset let starší než ona a přesvědčený, že ví, jak vychovat pracovitou a sebevědomou slečnu. Pro začátek ženě nedovolí navlékat mě do růžové. „Chci, aby se vyučila řemeslu, v tom se dá slušně vydělat. Instalatér, elektrikář,“ zamává mi před očima chrastítkem a já ho zkušeně sevru drobnými prstíky. „Vidíš, jak jí to jde s chrastítkem? Možná z ní bude atletka. Je plná sportu.“

Raquelle nakrčí nos. Stydí se za jeho nedokonalou angličtinu. V nejčernějších chvilkách si při pohledu do zrcadla říká, že si ho neměla brát, že měla na víc. „Tanečnice,“ ozve se. „Chci, aby chodila na balet. Já tu příležitost nikdy neměla.“

Večer spolu vyrazíme autobusem do centra za Parem. Stojí

za pultíkem u vchodu své restaurace v nažehlené bílé košili s červeným motýlkem, ústa v kulaté tváři roztažená v širokém úsměvu. Hned odběhne do kuchyně, otře malou jantarově zbarvenou koňakovou sklenku a nalije ženě trochu tureckého *raki* z láhve schované pod dřezem. Nesmí alkohol prodávat, protože si nemůže dovolit příslušnou licenci. Raquelle se posadí ke kulatému stolku pod oknem a krmí mě koktejlovými třeshněmi ze sklenice. V podniku je jen jeden zákazník, sedmdesátník se zapadlýma očima a kůží podobnou voskovému papíru, který si balí cigaretu a pozoruje nás.

„Krásné miminko,“ prohodí tak tiše, až se Raquelle musí naklonit vpřed, aby ho vůbec slyšela. „Máte rozkošnou rodinku.“

Par stojí za námi, jednu ruku položenou na manželčině rameni, druhou sevřenou kolem násady mopu.

„Děkuji,“ odpoví zdvořile.

„Jako by vám z oka vypadla,“ ukáže pán na mou malou kulatou tvářičku.

Par se opře o mop, muži se na sebe na okamžik mlčky dívají.

Ulice před budovou je prázdná. Je deset hodin večer. Okny sem proniká blikání neonové cedule nad vchodem protějškého kina a v pravidelném rytmu místnost osvětluje. Je to malá restaurace, s deseti stolky, dokonale prostřenými s výjimkou toho, u něhož sedí stařík s cigaretou v ruce a látkovým ubrouskem ležadylem pohozeným na prázdném talíři. Naposledy si lokne vody a poděkuje Parovi za večeři. Na odchodu kývne Raquelle a mně na pozdrav, vyhrne si límec kabátu a ve dveřích si zapálí. S vyfouknutím kouře počká, dokud za ním nezapadnou.

„Díkybohu,“ ucedí Par, teatrálně si otře z čela pot a mávne rukou na svou jedinou zaměstnankyni, dospívající dívku s uhrem nad obočím. „Běž už domů, Liesl. Uvidíme se zítra.“ Pustí se do vytírání podlahy a my čekáme.

Často si představuju, že kdybych u nich byla zůstala, stala by se ze mě baletka, která melouchaří coby instalatérka, jenže po roce Parova restaurace zkrachuje a bratr mu nabídne práci v rodné zemi.

Změní se, přemůže ho vztek. Selhal a Raquelle i já jsme připomínkou jeho selhání. Opustí ji a ona začne znovu pracovat jako servírka v bistru Scott's v centru, kde dělala před svatbou. Líbí se jí místní růžové koženkové sedačky a chyběl jí pohledný kuchař, který ji oslovuje „má nejdražší“ a líbá jí ruku. Podnik má otevřeno nonstop a ona mě během směny nechává se schovanci sousedů, kteří se mě uvolí hlídat za limonádu a komiksové sešity. Posedáváme na požárním schodišti, já si hraju s velkou mourovatou kočkou, která mi za pohlazení na oplátku přejíždí po ručičce šmirglovým jazýčkem. Děti mě odnesou dovnitř a nařídí mi, ať jsem zticha. Berou mě jako pokusného králíka, jako neznámého živočicha vyplaveného na pláž – jako něco podivného, co se musí prozkoumat, na čem se dá experimentovat –, jako něco fascinujícího, ale ani na vteřinu ne jako skutečného člověka.

Jednou natáhne kuchař k Raquelle ruku, v prohlubni mezi palcem a ukazováčkem hromádku bělostného prášku. Brzy nato už tím směrem putují i její výplaty.

„Moc mě to mrzí, hvězdo Shandi,“ zamumlá Raquelle, když bubnuje nehty o stůl sociální pracovnice. „Ale tví noví rodiče budou mít mnohem víc peněz než já.“

A to taky mají. Julian s Moirou mě nechají pokřtít a změní mi jméno na Shannon. Jsou právníci. Bydlíme v tradičním zvonkově modrém domě s kontrastujícími bělostnými lištami na Olive Street, v udržované středostavovské čtvrti dva bloky od moře. Některé domy v našem bloku vypadají se svými kruhovými okénky v nejvyšším poschodí a bíle omítnutými oblými stěnami představujícími větrem napnuté plachty jako stylizované lodě. Náš dům je dvoupatrový, velký a světlý, s táflováním obývacím pokojem, ve kterém stojí pianino. Dřevěné točité schodiště vede do horního podlaží, kde je manželská ložnice s vysokým lomeným stropem a soukromou koupelnou s nově glazovanou starožitnou vanou na nožičkách. Můj pokoj se nachází naproti ložnici a je velký zhruba jako věžeňská cela. Mám tu rozvrzanou

bílou postýlku, malou starožitnou komodu a nefunkční krb na uhlí.

V téhle části města je chladněji, vzduch prosycený solí a vůní mořských řas. Protější park je přes den plný rodinek a za noci opuštěný. Náš dům má velkou předzahrádku a ještě rozměrnější zahradu vzadu a celý pozemek je místo obyčejného plotu ohrazený kamennou zídou s ornamentální kovanou bránou vyplněnou vitráží z naplavených sklíček. Většinu místa před domem zabírá košatý dub a dokonale pěstěná zahrada skrývá dřevěný altánek se zahradní houpačkou, k níž z verandy vede břídlíci dlážděná pěšinka.

Týden po mém příchodu do rodiny uspořádají moji noví rodiče oslavu. Já chrupkám Moiře v náruči, zatímco s manželem vypráví shromážděným všechno, co se dozvěděli o nalezených. Je mi osmnáct měsíců, a přestože chodím a dokážu říct i pár slov, pořád vypadám jako novorozenec. Ani vlasy mi zatím nerostou a Moira mou holohlavost zakrývá vlastnoručně upletenou čepičkou, která připomíná zvoneček.

„Některé matky,“ nechá se slyšet, „věří, že je jejich dítě posedlé ďáblem a že jediný způsob, jak ho zachránit, je ho zabít.“ Je to vysoká, statná žena se svěšenými koutky úst a kudrnatými vlasy po bradu, tváře jako jablíčka posetá světlehnědými pihami. Má určitý půvab – ty skandinávské rysy, alabastrová, téměř průhledná pleť –, ale v očích je patrná vyhýbavost. Na fotkách se jen málokdy dívá přímo do objektivu.

V obývacím pokoji posedává pět jejích kolegyň, zatímco Julian v kuchyni svařuje víno a povídá si se skupinkou spolupracovníků, se kterými chodí na squash. Z velkých černých reproduktorů se line soundtrack k filmu *Diva*.

„Sháněli jsme si informace, víte,“ prohlásí Julian a vhodí do vroucí tekutiny svitek skořice, na sobě jednu z manželčiných květovaných zástěr. „Ve Státech opustí rodiče každý rok dvanáct tisíc dětí – tedy v nemocnicích, mimina odhozená do popelnice se do toho nepočítají.“ Posměšně si odfrkne a shromáždění muži nejistě přešlápou.

Moira z pohovky v obýváku na manžela, který míchá horký nápoj, vidí. „Nezačínej zase s tou příšernou statistikou,“ okřikne ho.

Julian moc krásy nepobral. Má patrně bříško, ale jinak je hubený a vlasy mu z hlavy trčí jako ježčí bodliny. Ježka vůbec připomíná: špičatý rypáček, naducané tváře. Moira mě vloží do náruče jedné z kolegyň a vydá se do kuchyně strčit do trouby ovocný ná-kyp. Od mého příchodu znovuobjevila kouzlo vaření, připravila melasové sušenky a jablečnou omáčku podle matčina receptu.

Večírek se vleče nepřiměřeně dlouho a já začnu být z únavy podrážděná. Julian mě odnese nahoru do postýlky, kde ale kvílím tak hlasitě, že se o pět minut později vrátí a napěchuje mě do skříně.

„Kurva, drž už hubu,“ mumlá si, když sestupuje ze schodů. Jedna z Moiriniých kolegyň ho zaslechne a vrhne na něj znechucený pohled. Později, jakmile jsou všichni pořádně ovínění, ji Julian popadne za ruku a prohlásí, že se mu vždycky líbila.

O nedělích chodíváme na Dallas Road a pak dolů na oblázkovou pláž, kolem nejvyššího totemového kůlu světa až k přístavišti Ogden Point. Když není moc chladno, procházíme se po celé délce vlnolamu. Obličej mi sežehne sláný víchr a vůni moře z kůže cítím ještě celé hodiny. Někdy mě Moira zvedne a já se nohama opřu o tyrkysové zábradlí, roztáhnu paže a vítr mě odhodí vzad na její prsa.

Když mi konečně začnou růst vlasy, jsou jemňoučké a bělostné jako kukuřičné vlásky. Moira mě obléká do svých starých dětských šateček, které jsou ručně šité, luxusní a uložené v cedrové truhle. Fotí si mě Polaroidem v sametových vestičkách s měkkou výšivkou v podobě bílých měsíčků, manšestrových kombinézkách a svetříkách se širokými pruhy. Vlasy se mi na slunci lesknou. Jsem tak dokonale vyšňořená.

Při vaření večere mě Moira svírá v náručí a já se jí celým tělíčkem tisknu na bok. Kuchyně je tlumeně osvětlená, Moira nejraději nechává zhasnuto. Skloní se a vdechuje páru z hrnce, tvář

namodralou od plynového hořáku. Dotknu se jejích měkkých pihatých tváří, natáčím pramínek vlasů na prst. Její vlasy jsou tak hrubé, na omak jako žíně. Sehne se a tváří se dotkne té mé. „Á, bé, cé, dé, é, ef, gé. A dál?“

„Hááá,“ vyhrknu poslušně a ona mě odmění kousíčkem měkké bílé brambory.

K druhým narozeninám dostanu houpacího koně, mramorovou noční lampičku ve tvaru majáku a souborné dílo Beatrix Potterové. Když je Moira v práci, Julian mě drží na jedné ruce a druhou hraje na piano. Vrtím se, šiju sebou. Má chlupaté kostnaté ruce a svírá mě příliš pevně.

Moira někdy musí do práce i večer, a to pak Julian trvá na tom, abych se učila číst. Začneme jednoduchými leporely s obrázky z nejrůznějších textilií, na kterých si děti mohou materiály osahat, a přestože moc ráda hladím chlupatého bílého králíčka a stále dokolečka opakuju jednoduché říkanky, Juliana to brzy omrzí – stejně jako i já. Sklání se nade mnou, ukazuje na jednotlivá slova a nahlas je předčítá, jenže mě vyděsí jeho oči a rozbřečím se. Má drobounké, od kafe zažloutlé zuby. Slova na stránce mi připadají jako složité symboly, jako hieroglyfy. Namíří prstem na předložku a já na něj kouknu a začnu natahovat. Hrubě mě strčí do postýlky. Celý večer jsem zkazila svojí hloupostí.

„Já prostě nemůžu,“ svěří se Moire později, po jejím návratu z práce. „Nesnesu, když v jednom kuse bulí.“

Moira si uváže květovanou zástěru a ohřeje polévku. „Clint mi slíbil volno na prodloužený víkend.“ Palcem u nohy se poškrábá na lýtku a Julian bolestně zamrká – nesnáší to. A taky nenávidí, když se Moira zmíní o Clintovi.

Moira pracuje dlouho do noci čím dál tím častěji a já pak slyším, jak manžela prosí, aby se uklidnil, a přitom zírám na fluoreskující hvězdičky nalepené na stropě nad postýlkou. Julian mě přikryl tak těsně, že se skoro nemůžu nadechnout, nemůžu pohnout rukama.

Copak je slepá? Nebo hloupá? Chtěla bych jí říct, jak moc mě Julian děsí – jak se bojím být s ním o samotě –, ale zatím na to nemám slova. Dívám se jí do očí, brečím a kvílím a pěstičkami jí buším do měkkého břicha. „Co se děje, maličká?“ ptá se Moira nechápavě. „Proč jsi tak vztekla?“

Jednou Julian oznámí, že na týden odjíždí, a Moira mě vezme na nábreží Willows Beach. Chvilku mě na houpacích odrazí a pak přestane, stoupne si na špičky a zamává přicházejícímu muži. Je to její šéf Clint, vysoký pán ve vínové košili s úzkou kravatou a černých společenských kalhotách. Má ostře řezané rysy a dlouhý zahnutý krk volavky. V náruči svírá holčičku zhruba mého věku – dva a půl. Schované rodičům za lýtky na sebe zíráme, zatímco si povídají. Je to sebevědomé dítě, tmavovlasé a tmavooké jako její otec, a já se jí bojím. Moira s Clintem zamíří dolů na pláž a nechají nás si hrát. Ve vysoké trávě se plazí užovka a ta tmavovlasá holčička ji začne honit, dokud jí nezmizí v zemi pod hřištěm. Rozbrečí ji to a Clint přispěchá, hrubě ji zvedne a odnese do auta. Pak sevře Moiru v náruči a políbí ji na tvář. Sehne se a podívá se na mě. Z hlavičky mi vyrůstají chomáčky jemných kratičkových vlásků a na sobě mám bílé šatičky. Clint se usměje a prohlásí, že vypadám jako andílek.

Když nasedne do auta a zmizí, zatváří se Moira jako na pohřbu. Vrhne na mě nepřítomný pohled, jako by mě už určitě někdy viděla, ale najednou nedokáže říct, odkud mě vlastně zná. U stánku mi koupí nanuka s bylinkovou příchutí a já ho soustředěně lížu, abych to stihla dřív, než se rozpustí, spadne mi do klína a zničí kožený potah autosedačky.

Julian mi z cest přiveze medvídku s červenozelenou pruhovanou šálou kolem krku a Moire nadělí dlouhý kabát z velbloudí srsti. Jednou v noci slyším, jak se hádají, pak ostré plesknutí. Potom už se s Clintem nikdy nevidíme.

Za pěkného počasí jezdí Julian do práce na kole, kufřík připravený řemínky na nosič. Jednou večer se vrací až po setmění, jako

duch projíždí chabě osvětlenou vedlejší uličkou. Dá se do deště a teplota náhle poklesne, takže přední sklo auta, které se k němu zezadu blíží, zahálí vrstva vysrážené páry. Vůz zastaví na křižovatce, Julian stojí na světlech. Automobil ostře zatočí vpravo a škrtne mu o kolo, které se roztočí jako káča. Julian najede na obrubník a přes řídítka přeletí tak prudce, že chvilku po zádech poskakuje po asfaltu, než se konečně zastaví. Vstane, prokleje řidiče, který ujel do noci, a zbytek cesty jede po chodníku. Krev mu slepila zadní díl saka jako hustý sirup.

Moira není doma a já ho skrz příčky postýlky pozoruju. Jsou mi tři roky, moje vlasy připomínají nadýchaný chomáček bavlny a mám velké, saffrově modré oči. Shodí sako a pomaličku sloupává košili promáčenou zasychající karmínovou krví. Upustí ji na koberec a přejde ke mně, zvedne mě do náručí a posadí na manželskou postel. Pak zamíří do koupelny, vrátí se s mokrým ručníkem a tubou vazelíny, položí se na břicho a poručí mi, abych mu co nejjemněji očistila záda. Zpod peřin vyloví dálkové ovladače a pustí televizi, zapne videopřehrávač. Hraju si s krví na jeho zádech, přejíždím drobnými prstíky po celé délce páteře. Vymáčkne mi do dlaně vazelínu a já ji roztírám po zkrvavené kůži. Začne mě to nudit, začnu být neposedná, a tak to celé změním ve hru, navrhne, abych mu tou růžovou lepkavou směsí kreslila na záda kolečka, čtverečky, písmenka a čísla. Natírám a natírám a v televizi běží film *Kočičí lidé*. Když se vzbudím, je už ráno.

Nedlouho potom objeví Moira na mém stehně temně modrou podlitinu. Julian přizná, že má potíže mě udržet, prý se mu z náruče vždycky vykroutím a žuchnu na zem jako pytel brambor. Modlí se, abych byla aspoň chvíli v klidu. Za noci se pokouší zaplašit vzpomínky na to, jak ho otec řezával páskem přes nohy, dokud je neměl samý šlic, dokud se mu nepodlomila kolena. Je to muž zmítaný démony. Znechuceně se otřeše, kdykoli začnu brečet.

„Copak to nikdy nepřestane?“ hučí nešťastně. Moira sedí

na pelesti manželské postele s hlavou v dlaních. Ve vzduchu visí její prohřešek, ta aférka. Ona už mu to vynahradí, slibuje. Všechno bude zase v pořádku. Co jí ostatně zbývá? Třebaže temnou stránku jeho osobnosti dobře vidí, nedokáže si život bez něj, bez tohotohle stabilního krásného domova, představit.

Začne se mnou hrát hru zvanou Nehybnost. Za každou minutu, kdy se nevrším, dostanu odměnu v podobě kostičky mramorovaného čedaru. Když to zvládnou celých pět minut, čeká mě čtvereček tmavé čokolády s malinovou příchutí.

„Soustřed' se Shannon,“ nabádá mě a klepne mě vařečkou přes klouby ruky, kdykoli poruším pravidla a začnu se ošívat. „Soustřed' se a já ti nebudu muset dělat bolístku na ručičce. Nechci ti dělat bebíčka.“

Chtěla bych jí vysvětlit, že mě Julian svírá tak pevně, až to bolí, a proto sebou neustále melu, ale bojím se to vyslovit. Nejsem špatná, toužím říct, jenom mě to prostě bolí.

„Zkusíme teď Nehybnost na sedm minut. Natrénujeme to až k deseti, co říkáš?“ zamává ve vzduchu vařečkou jako kouzelnou hůlkou.

Při pravidelné prohlídce objeví rodinný lékař na mých končetinách fialové otlaky od prstů. Vezme si Moiru v ordinaci stranou a nabádá ji, aby se mnou zacházeli jemně.

„Shannon je hrozné šídlo, chvilku neposedí,“ zasměje se Moira. I doktor se usměje. Moira mu vysvětluje, že za ty modřiny může schodiště a moje vratká chůze, že se Julianovi vždycky vykroutím z náručí.

„Je to mimořádné děvčátko,“ nechá se slyšet lékař. „Musíte se o ni co nejlépe starat.“ Na odchodu mi dá samolepku s obrázkem lvíčka, a když nasedneme do auta, Moira se na mě otočí a prohlásí, že jestli nevydržím chvíli v klidu, budu muset jít bydlet jina.

Nejdelší slovo v Oxfordském slovníku angličtiny je *floccinaucinihilipilification*. Znamená to „činnost či způsob, jehož prostřednic-

tvím docházíme k názoru, že je něco bezcenné“. Je to to poslední, co mě Julian naučí, než mě vystrčí ze dveří do náruče sociální pracovnice. Ruku mám v sádře s jasně modrým návlekm. Nehtem zavadím o zip jejího kabátu a zlomím si ho. Zanechá za sebou krvavou stopu. Pobledlá Moira postává ve dveřích, oči prázdné.

Na zadním sedadle auta leží stará digihra: Pac-Man. Hraju ji jednou rukou proti staršímu klukovi, který mě varuje, že jestli zamažu klávesnici krví, dá mi herdu do břicha. Ta paní mě do sedačky připoutá tak pevně, že skoro nemůžu dýchat. Auto je kombík s dřevěným obložením a béžovými sedadly zakrytými igelitovou plachtou. Po umělé hmotě to tu páchne tak silně, že se pozvracím. Kluk si toho všimne a praští mě.

Bojím se tmy. Vedou nás za ruku dolů po schodišti s širokým běhounem a já nedokážu říct, jestli jsme v kostele nebo ve sklepe rodinného domu. Stěny zdobí malé dřevěné křížky a všude, kam se podívám, se válí polystyrenové kalíšky s otiskem rtěnky. Vzduch v místnosti voní jako těstoviny z pytlíku. Muž, který mě drží za ruku, vypadá jako ten dětský bavič Raffi, ale mluví chraplavě a za nehty má špínu. Je to ložnice, patnáct postýlek v řadách po pěti, každý dostaneme deku a polštářek. Pán mi pustí ruku a já začnu žadonit, aby se mnou zůstal, ale můj hlásek je příliš tenký, šum v místnosti ho docela pohltní. Pak někdo houkne *Zhasnout* a další prohlásí *Nechci spát vedle tohohle smradlavýho kšindla*, třetí ho okřikne: *Ticho!* a to je všechno. Kluk z auta leží na sousední posteli, když se v šeru rozkoukám, rozeznám bělmo jeho očí. Chvilí se na sebe díváme a já pak natáhnu ruku. Zašeptá *Mrně*, ale stejně mi ji sevře. Ruku v ruce usneme a v místnosti se celou noc střídají nejrůznější lidé.

Druhý den mě umístí do dětského domova. Jsem šesté dítě ve čtyřmístném pokoji a dělím se o spodní pryčnu palandy s holkou, která smrdí a počurává se. Nikdo z nás nikomu nepatří. Vychovatelka mi říká Samantho a já si nějaký čas myslím, že je to vážně moje jméno. Naučím tu smradlavou holku čurat před večerkou do vany a od té chvíle jsme kamarádky. Maminka jí

umřela při porodu. V noci mi pročesává vlásky a to si pamatuju
nejlíp: dotyk jejích měkkých nehtů na hlavě, zatímco ostatní děti
na palandě nad námi brečí.